

Universitat Autònoma de Barcelona

Llicenciatura en Medicina - Facultat de Medicina

Pla d'Estudis: [509 – Llicenciat/ada en Medicina](#)

Assignatura: [29128 – Medicina i cirurgia II](#)

Itinerari de l'assignatura: [Quart curs. Segon Semestre](#)

Curs acadèmic: [2010 – 2011](#)

Crèdits: [16,5](#)

Departament de Medicina i Departament de Cirurgia
Universitat Autònoma de Barcelona

SUMARI

PÀG.

OBJECTIUS.....	3
CONEXEMENTS PREVIS NECESSARIS.....	3
RECURSOS DOCENTS	3
PRINCIPALS ASPECTES D'AVVALUACIÓ.....	4
CARREGA DE TREBALL	4
CONTIGUT DEL PROGRAMA	4
BIBLIOGRAFIA	11
ADRECES D'INTERNET	11

MEDICINA I CIRURGIA II

CRÈDITS TOTALS: 16,5 (7,5 + 9)

CLASSES TEÒRIQUES: 70

SEMINARIS: 22

PRÀCTIQUES: PRÀCTICA CLÍNICA

1. OBJECTIUS (Coneixements i habilitats a assolir)

Generals

Donar a l'estudiant un coneixement general dels aspectes normals i patològics de l'aparell digestiu, (pàncrees, fetge i de les vies biliars) i locomotor. Capacitar-lo perquè identifiqui els símptomes i signes de malaltia de l'aparell digestiu i locomotor, perquè interpreti adequadament les proves bàsiques de laboratori, d'imatge i altres proves complementàries. L'estudiant haurà de donar una primera orientació diagnòstica, particularment de les malalties més freqüents. També serà important que pugui reconèixer els signes d'alarma que indiquin la necessitat d'atenció hospitalària urgent, tant a l'inici com durant l'evolució de la malaltia. Familiaritzar-se amb la presa de decisions en l'àmbit d'actuació del cirurgià.

Objectius de les classes teòriques

Donar coneixements específics sobre l'etiologia, biologia, clínica, diagnòstic, tractament mèdic i/o quirúrgic i pronòstic de les malalties de l'aparell digestiu i locomotor, amb particular èmfasi en aquelles més freqüents. Bases teòriques, indicacions de les diferents opcions tècniques

Objectius dels seminaris

Familiaritzar-se en la seqüència diagnòstica ordenada de les malalties de l'aparell digestiu i locomotor. Afavorir la participació de l'estudiant en el procés de diagnòstic diferencial, fent un ús racional de les exploracions complementàries. Aprofundir en els coneixements adquirits amb les classes teòriques sobre aspectes novedosos o relacionats amb altres àrees de la titulació i que són tributaris de ser presentats amb material iconogràfic o eines audiovisuals.

Objectius de les pràctiques

Capacitar a l'estudiant per fer una adequada anamnesi i exploració física dels malalts de l'aparell digestiu i locomotor, així com per a interpretar les seves dades de laboratori i d'imatge. Conèixer les indicacions de les exploracions complementàries més freqüents en patologia de l'aparell digestiu i locomotor. Familiaritzar-se amb l'àmbit d'actuació de la cirurgia (planta d'hospitalització, sala d'operacions i dispensaris de consultes externes).

2. CONEIXEMENTS PREVIS NECESSARIS

Coneixements generals d'anatomia, biologia cel·lular i molecular, genètica, fisiologia, fisiopatologia i semiologia, relacionats amb l'aparell digestiu (pàncrees, fetge i de les vies biliars) i locomotor.

3. RECURSOS DOCENTS

Classes teòriques

Exposició sistematitzada dels temes incloent material iconogràfic abundant i estimulant la discussió de la matèria.

Seminaris

Presentació de temes o casos de particular interès a grups reduïts, amb un alt grau d'interacció amb els alumnes. Pràctiques amb vídeos dels tractaments quirúrgics més freqüents.

Pràctiques

Incorporació als equips assistencials i visites a àrees específiques (sala d'hospitalització, consulta externa, hospital de dia, unitat de cirurgia digestiva, unitat d'endoscòpia digestiva).

4. PRINCIPALS ASPECTES D'AVALUACIÓ

Es valoraran sobre tot els aspectes de capacitació general, amb particular èmfasi en la distinció entre la normalitat i la patologia, i entre els processos benignes i malignes. També s'avaluaran de forma especial els coneixements més profunds de les malalties de l'aparell digestiu i locomotor de més freqüència.

5. CÀRREGA DE TREBALL

Es considera que l'estudiant necessitarà 1,5 hores d'estudi per classe teòrica impartida, addicionals a les lectives.

6. CONTINGUT DEL PROGRAMA

PROGRAMA DE MALALTIES DE L'APARELL DIGESTIU I PÀNCREES

CLASSES TEÒRIQUES: 41

SEMINARIS: 10

PRÀCTIQUES: PRÀCTICA CLÍNICA

Classes teòriques

I. BLOC DE MALALTIES DEL TUB DIGESTIU

Patologia Maxilo-Facial

1. Malalties rellevants de la cavitat bucal (estomatitis, glossitis, gingivitis).

Patologia de les glàndules salivals.

Dentici. Patologia dental: Tumors odontògens i no odontògens

Paròtida: Patologies benignes i malignes. Diagnòstic i tractament.

Submaxil·lars: Patologies benignes i malignes. Diagnòstic i tractament.

Sublinguals: Patologies benignes i malignes. Diagnòstic i tractament

2. Tumors benignes i malignes del llavi, boca i llengua. .

Lesions benignes: Llavi, cavitat oral.

Lesions malignes. Epidemiologia. Carcinogènia. Evolució. Diagnòstic i valoració terapèutica.

Carcinoma de llavi, mucosa de la geniva, llengua fixa i llengua mòbil.

Neoplàsies del teixit conjuntiu

Patologia Esofago-Gastrique

3. Trastorns motors esofàgics

Acalàsia, espasme difús, síndrome de dolor toràctic no cardíac, dismotilitat faringoesofàgica alta.

Mètodes diagnòstics i terapèutica mèdica.

4. Hèrnia diafragmàtica: modalitats i complicacions.

Hèrnies diafragmàtiques: Freqüència. Causes. Clínica. Diagnòstic.

Fisiopatologia. Tractament.

Cossos estranys: Tractament.

Perforacions d'esòfag: Diagnòstic. Tractament.

Lesions càustiques: Patologia. Manifestacions clíniques. Tractament

Alteracions estructurals: anells, diverticles.

5. Malaltia per reflux gastroesofàgic i les seves complicacions.

Reflux fisiològic. malaltia per reflux diagnòstic, tractament mèdic i quirúrgic. Esòfag de Barrett.

Altres causes d'esofagitis (químiques, infeccioses).

6. Tumors benignes i malignes de l'esòfag.

Tumors i quistes benignes. Leiomiomes.

Fístules congènites i adquirides.

Neoplàsies esofàgiques (carcinoma escamós, adenocarcinoma, altres). Clínica, diagnòstic i maneig quirúrgic/oncològic (quimioteràpia, radioteràpia, cures pal·liatives).

7. Anomalies estructurals de l'esòfag i de l'estómac.

Anells, diverticles, restes.

Patologia mecànica: dilatació aguda, ruptura, vòlvul, bezoars.

8. Patologia motora i neurosensorial.

Gastroparèsia. Síndrome de la dispepsia funcional.

9. Gastritis agudes i cròniques.

Infecció per *Helicobacter Pylorii* i les seves conseqüències.

Duodenitis.

10. Úlcus gastro-duodenal.

Etiopatogènia, paper de l'*Helicobacter Pylorii*, clínica, diagnòstic, tractament mèdic, prevenció.

11. Complicacions de l'úlcus gastroduodenal i el seu tractament quirúrgic.

Hemorràgies digestives. Actitud diagnòstica i terapèutica.

Perforació gàstrica. Actitud diagnòstica i terapèutica.

Estenosi pilòrica. Actitud diagnòstica i terapèutica

12. Tumors gastro-duodenals benignes i malignes.

Carcinoide, leiomioma, leiomiiosarcoma, altres sarcomes, limfoma, limfoma MALT, adenocarcinoma. Presentació clínica, complicacions. Indicacions terapèutiques, evolució ulterior i pronòstic.

Pòlips, lesions premalignes i prevenció.

13. Cirurgia gastro-duodenal.

Indicacions i tècniques.

Patologia de l'estómac operat: complicacions funcionals (dumping, gastroparèsia), gastritis per reflux enterogàstric, úlcera recidivant, càncer de monyó).

Patologia del Budell prim i Colo-Rectal

14. Trastorns de la motilitat intestinal.

Íleus, pseudoobstrucció, diverticulosi, megacòlon (congènit i adquirit).

Complicacions (sobrecreixement bacterià).

15. Trastorns funcionals de l'intestí prim i còlon.

Síndrome de l'intestí irritable, diarrea crònica idiopàtica, proctàlgia.

16. Diagnòstic i tractament del restrenyiment crònic.

17. Síndrome de malabsorció intestinal I.

Proves diagnòstiques.

Trastorns amb malabsorció per digestió inadequada (malalties hepatobiliars, pancreàtiques) o per superfície d'absorció inadequada (síndrome de l'intestí curt).

Alteracions bioquímiques (esprue celíac, dèficit de disacaridases, mastocitosi, hipogammaglobulinèmia, abetalipoproteinèmia).

18. Síndrome de malabsorció intestinal II.

Trastorns metabòlics i endocrins: diabetis, gastrinoma, carcinoide, hipertiroidisme.

Enteropatia perdedora de proteïnes.

Sobrecreixement bacterià per cirurgia prèvia, pseudoobstrucció, esprue tropical, esclerodèrmia, SIDA.

Malalties amb alteració limfàtica: malaltia de Whipple, limfoma, limfangiectàsia.

Malalties cardiovasculars. Alteracions de la mucosa: malalties inflamatòries o infiltratives (malaltia inflamatòria, amiloidosi, enteritis eosinofílica, enteritis per radiació, jejunoileïtis crònica no granulomatosa),

19. Malaltia inflamatòria intestinal.

Classificació. Patogènia. Epidemiologia.

Colitis ulcerosa. Clínica. Diagnòstic.

20. Malaltia de Crohn.
Clínica. Diagnòstic. Tractament de la malaltia inflamatòria intestinal.
Altres colitis (colàgena, microcolitis, pseudomembranosa, quística profunda, malacoplàquia).
Malaltia de Behcet.

21. Malaltia diverticular.
Patogènia. Clínica. Complicacions. Diagnòstic diferencial. Tractament.

22. Tractament quirúrgic de la malaltia inflamatòria intestinals i d'altres patologies intestinals no neoplàsiques.
Indicacions, tècniques, pronòstic i seguiment.

23. Malalties vasculars.
Síndrome de l'isquèmia intestinal, aguda i crònica.
Vasculitis, angiodisplàsies, hemorràgia intramural.

24. Poliposi intestinal
Adenomatosi polipoide familiar, síndrome de Peutz- Jeghers, síndrome de Cronkhite Canadà, poliposi juvenil, neurofibromatosi, poliposi hiperplàstica). Diagnòstic, tractament i quimioprevisió.
Endometriosis colònica.

25. Tumors epitelials i mesenquimatosos de l'intestí prim.
Leiomiomes, carcinoides, adenocarcinomes, sarcomes, altres.
Limfoma intestinal (tipus mediterrani, tipus occidental, síndrome per alliberament de cadenes pesades alfa). Prelimfoma.
Tumors metastàsics.

26. Tumors del còlon
Tipus. Freqüència. Signes i símptomes. Diagnòstic i valoració. Tractament quirúrgic. Etapa i pronòstic. Quimioteràpia adjuvant. Vigilància a llarg termini.

27. Tumors de recte.
Càncer del canal anal. Fisiopatologia. Diagnòstic i classificació. Tractament quirúrgic.
Terapèutica no resecional. Càncer incurable. Càncer recurrent.
Neoplàsies anals, de la vora anal i del conducte anal.

28. Patologia benigna anorectal (I).
Hemorroides. Fisiopatologia. Tractament. Tipus i indicacions.
Fisura anal. Úlcera anal. Diagnòstic i tractament.
Infeccions ano-rectals: abcés i fístula ano-rectals. Fisiopatologia. Diagnòstic i tractament.
Fístula recto-vaginal.
Infeccions ano-rectals necrosants.
Prolapse rectal. Tractament.

29. Patologia benigna anorectal (II)
Incontinència anal. Tractament.
Malaltia pilonidal. Hidradenitis supurativa.
Pruïja anal. Proctitis.
Malalties de transmissió sexual. Diagnòstics diferencials i tractament.
Condilomes acuminats.
Cirurgia per a la conservació esfinteriana. Indicacions de la conservació esfinteriana. Límits anatòmics. Tipus de reservoris. Reconstrucció amb un temps i amb dos temps. Control i seguiment. Puigitis.

30. Obstrucció intestinal.
Causes i maneig mèdic-quirúrgic.

31. Abdomen agut.
Estudi del pacient amb dolor abdominal. Concepte d'abdomen agut quirúrgic i mèdic.

32. Apendicitis aguda.
Etiologia. Clínica. Diagnòstic diferencial i tractament

33. Peritonitis. Tumors peritoneals i retroperitoneals. Etiologia (tuberculosa, bacteriana espontània o secundària, poliserositis recurrent). Resposta peritoneal a les lesions. Fisopatologia. Bacteriologia de les peritonitis. Diagnòstic de l'infecció intrabdominal. Tractament de la peritonitis difusa. Tractament dels abscessos intrabdominals. Terapèutica antimicrobiana de les infeccions intrabdominals.
Paniculitis mesentèrica, mesenteritis retràctil.
Tumors retroperitoneals.
34. Traumatismes abdominals.
Causes i efectes en funció de l'agent causant. Clínica. Algoritme. Diagnòstic i terapèutic. Actitud davant de les lesions més freqüents.
35. Hèrnies.
Hernia inguinal. Definició. Signes i símptomes. Bases de l'hernioplàstia inguinal. Hèrnies crurals. Altres hèrnies.
36. Eventració. Evisceració.
Altra patologia de la paret: tumors, abscessos i seromes.

II. BLOC DE MALALTIES DEL PÀNCREES

37. Pancreatitis aguda.
Formes clíniques, valoració diagnòstica i pronòstica. Maneig clínic.
38. Pancreatitis crònica.
Formes clíniques. Conseqüències funcionals. Complicacions.
Tractament de la insuficiència pancreàtica. Fístules pancreàtiques.
39. Indicacions quirúrgiques de la pancreatitis aguda i crònica.
Tècniques endoscòpiques i quirúrgiques. Evolució a llarg termini. Trasplantament pancreàtic.
40. Càncer de pàncrees.
Altres tumors exocrins del pàncrees (cistadenoma, cistadenocarcinoma, colangiocarcinoma intrapancreàtic).
41. Tumors endocrins del pàncrees amb repercussions digestives.
Gastrinoma (síndrome de Zollinger-Ellison), vipoma, somatostatina, glucagonoma i formes paucifuncionants).

Seminaris

1. Exploracions funcionals esofàgiques i la seva aplicabilitat clínica (manometria, pH-metria, proves de provocació, gammagrafia). Casos clínics de disfàgia i pirosi: aprenentatge del maneig diagnòstic cost-eficient.
2. L'exploració funcional de l'estómac: quimisme, mesurament del buidament gàstric, manometria gastrointestinal. Indicacions i utilitat de la biòpsia i citologia gàstrica. Diagnòstic no invasiu de l'infecció per *Helicobacter Pylori*. L'exploració funcional de l'intestí prim. Tests de l'alè per a la valoració de l'absorció, trànsit i sobrecreixement bacterià. Biòpsia intestinal: tècnica, indicacions i utilitat pràctica.
3. Hemorràgia digestiva alta. Com diagnosticar-la i maneig pràctic.
4. Hemorràgia digestiva baixa. Com diagnosticar-la i maneig pràctic mèdic i quirúrgic.
5. Casos clínics d'ulcus i refluxe gastro-esofàgic
6. Casos clínics de malaltia inflamatòria intestinal i el seu maneig medicoquirúrgic integrat.
7. Casos clínics de càncer de còlon i el seu maneig medic-quirúrgic oncològic integrat.
8. Casos clínics d'abdomen agut i el seu maneig medic-quirúrgic integrat.
9. Casos clínics de síndrome de malabsorció intestinal
10. Selecció i utilització de medicaments en la dispèpsia i en la malaltia ulcerosa pèptica.

PROGRAMA DE MALALTIES DEL FETGE I VIES BILIARS

CLASSES TEÒRIQUES: 20

SEMINARIS: 6

PRÀCTIQUES: PRÀCTICA CLÍNICA

1. Trastorns del metabolisme de la bilirrubina. Classificació. Diagnòstic. Hiperbilirrubinèmies familiars no hemolítiques: síndrome de Gilbert, síndrome de Dubin-Johnson, síndrome de Crigler-Najjar, síndrome de Rotor.
2. Hepatitis virals. Agents etiològics: VHA, VHB, VHC, VHD, VHE. Epidemiologia. Mètodes diagnòstics serològics i virològics. Clínica. Diagnòstic diferencial. Evolució. Tractament. Prevenció.
3. Hepatitis crònica viral. Hepatitis autoimmune. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament.
4. Fàrmacs i fetge. Factors de risc. Fàrmacs que interfereixen en el metabolisme de la bilirrubina. Hepatitis tòxica. Classificació: necrosi hepatocel·lular, esteatosi, hepatitis aguda, fibrosi, colostasi, hipersensibilitat. Tumors hepàtics: adenoma, hiperplàsia nodular focal, hormones androgèniques i esteroides anabolitzants.
5. Alcohol i fetge. Factors de risc. Metabolisme de l'alcohol. Mecanismes d'afectació. Hepatitis alcohòlica aguda i cirrosi hepàtica alcohòlica. Esteatohepatitis no alcohòlica. Clínica. Diagnòstic. Evolució. Tractament.
6. Cirrosi hepàtica. Classificació. Cirrosi compensada. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament. Descompensacions: ascites. Definició. Etiologia. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament. Prevenció.
7. Hipertensió portal. Circulació portal. Definició. Etiologia. Classificació. Diagnòstic. Hemorràgia per varices. Gastropatia portal. Pronòstic. Tractament. Prevenció.
8. Encefalopatia hepàtica. Definició. Mecanismes. Etiologia. Classificació. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament. Prevenció. Fracàs hepàtic agut. Etiologia. Diagnòstic diferencial. Tractament. Malalties vasculars del fetge.
9. Malalties vasculars del fetge. Artèria hepàtica: oclusió, aneurisma. Venes hepàtiques: obstrucció. Síndrome de Budd-Chiari. Malaltia veno-oclusiva. El fetge en les malalties cardíques: xoc, insuficiència cardíaca, pericarditis constrictiva.
10. Cirrosi biliar primària. Definició. Etiologia. Clínica. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament Colangiopatia autoimmune. Colangitis esclerosant primària i secundària.
11. Hemocromatosi. Definició. Etiologia. Clínica. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament. Hepatopatia de la porfíria cutànea tarda. Malaltia de Wilson. Definició. Etiologia. Clínica. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament. Deficiència d'alfa 1 antitripsina.
12. Infeccions hepàtiques. Abscés hepàtic. Hidatidosi.
13. Tumors hepàtics. Benignes. Malignes: hepatocarcinoma, colangiocarcinoma, metàstasi. Etiologia. Clínica. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament.
14. Cirurgia hepàtica: resecció. Tractament de l'hipertensió portal. Tractament de l'ascites refractària.
15. Trasplantament hepàtic. Indicacions. Contraindicacions. Selecció de candidats. Donant. Receptor. Immunosupressió. Complicacions postrasplantament.
16. Icterícia Obstructiva. Concepte. Etiologia. Diagn. Diferencial. Opcions terapèutiques cirurgia oberta i laparoscòpica. Tècniques endoscòpiques i radiològiques.
17. Anormalitats congènites del fetge i via biliar. Malaltia fibroquística. Malaltia de Caroli. Fetge i embaràs.
18. Litiasi biliar i colecistitis aguda. Etiologia. Clínica. Diagnòstic. Tractament mèdic.

Colangitis aguda.

19. Patologia quirúrgica de la bufeta i de la via biliar. Colecistectomia. Litotrícia. Colecistectomia laparoscòpica.

20. Neoplàsies de vies biliars. Tumors de la bufeta i vies biliars.

Seminaris

1. Icterícies.

Diagnòstic

Casos clínics d'icterícia

2. Hepatitis. Casos clínics d'hepatitis aguda

Casos clínics d'hepatitis crònica

Actitud davant una 'transaminitis'

3. Hemorràgia digestiva en el cirròtic.

Casos clínics d'hemorràgia digestiva en hepatòpata

4. Tècniques complementàries.

Biòpsia hepàtica

ERCP

Hemodinàmica hepàtica

5. Tumors hepàtics

Casos clínics de lesió ocupant d'espai al fetge

Exploracions d'imatge en patologia hepàtica

6. Ascites

Diagnòstic diferencial de l'ascites

Selecció i utilització de medicaments en la retenció hidrosalina dels pacients hepatòpates.

PROGRAMA DE REUMATOLOGIA

CLASSES TEÒRIQUES: 9

SEMINARIS: 6

PRÀCTIQUES: PRÀCTICA CLÍNICA

1. MALALTIES METABOLIQUES DE L'OS

1.1. OSTEOPOROSI.

Concepte. Epidemiologia. Classificació. Etiopatogènia. Factors de risc. Clínica. Tipus d'osteoporosi. Laboratori. Característiques radiològiques. Tomodensitometria. Altres tècniques diagnòstiques. Diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Profilaxi. Tractament.

1.2. OSTEOMALÀCIA.

Concepte. Etiologia. Clínica. Laboratori. Signes radiològics. Diagnòstic i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament.

1.3. MALALTIA DE PAGET

Concepte. Epidemiologia. Etiologia. Manifestacions clíniques. Laboratori. Característiques radiològiques. Diagnòstic. Tractament.

2. ARTROSI

Concepte. Epidemiologia. Etiopatogènia. Classificació. Manifestacions clíniques. Variants clíniques. Laboratori. Radiologia. Diagnòstic i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament.

3. ARTRITIS REUMATOÏDE

Concepte. Epidemiologia. Etiopatogènia. Manifestacions clíniques articulars. Manifestacions clíniques extrarticulares. Síndrome de Felty. Laboratori. Signes radiològics. Diagnòstic (criteris diagnòstics) i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament.

4. ESPONDILOARTROPATIES

4.1.ESPONDILITIS ANQUILOSANT.

Concepte d'espondiloartropatia i tipus. Concepte d'espondilitis anquilosant. Etiopatogenia. Clínica. Laboratori. Radiologia. Diagnòstic i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic, Tractament.

4.2.SÍNDROME DE REITER.

Concepte (artritis reactives). Epidemiologia. Patogenia. Manifestacions clíniques. Laboratori. Radiologia. Diagnòstic i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament.

4.3.ARTRITIS PSORIASICA.

Concepte. Epidemiologia. Patogènia. Clínica. Laboratori. Característiques radiològiques. Curs clínic. Tractament.

4.4. ARTRITIS ENTEROPÀTIQUES.

Concepte. Epidemiologia. Artritis de la malaltia inflamatòria intestinal. Artritis reactiva postenterica. Artritis del "by-pass" intestinal. Artritis de la malaltia de Whipple.

5. LUPUS ERITEMATÓS SISTÈMIC

Concepte. Epidemiologia. Etiopatogenia. Manifestacions clíniques. Formes clíniques. Laboratori. Diagnòstic (criteris diagnostics) i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament. Síndrome Antifosfolipidic.

6. ESCLERODERMIA.

Concepte. Epidemiologia. Etiopatogènia. Quadre clínic. Laboratori. Formes clíniques. Diagnòstic (criteris diagnòstics) i diagnòstic diferencial. Evolució i Pronòstic. Tractament. Síndromes esclerodermiformes.

SÍNDROME DE SJÖGREN. Concepte i classificació. Epidemiologia. Etiopatogènia.

Anatomia patològica. Clínica. Laboratori. Diagnòstic (criteris diagnòstics) i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament.

7. DERMATOMIOSITIS I POLIMIOSITIS.

Concepte i classificació. Epidemiologia. Etiopatogènia. Quadre clínic. Proves de laboratori.

Criteris diagnòstics i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament. Altres miopaties inflamatòries.

MALALTIA MIXTA DEL TEIXIT CONJUNTIU. Concepte. Epidemiologia. Etiopatogènia.

Clínica. Laboratori. Diagnòstic i diagnòstic diferencial. Evolució i pronòstic. Tractament.

8. VASCULITIS I.

Concepte. Classificació. Etiopatogenia. Exploracions complementàries. Proves de laboratori (significat de l'anticos anticitoplasma del neutròfil)

9. VASCULITIS II.

9.1. Vasculitis que afecten als vasos de petit tamany.

9.2. Vasculitis que afecten a vasos de tamany mitjà.

9.3. Vasculitis que afecten a grans vassos.

Seminaris

1.- Artritis agudes. Presentació de casos.

2.- Malalties del colagen. Presentació de casos

3.- Malalties reumatològiques. Presentació de casos I

4.- Malalties reumatològiques. Presentació de casos II

5.- Artrosis. Problemes diagnòstics, terapèutics i preventius

6.- Osteoporosi. Problemes diagnòstics, terapèutics i preventius

Pràctiques

Seguiment de malalts ingressats amb patologia articular i sistèmica. Realització d'histories

clíniques i exploració, interpretació de proves complementaries. Curs clínic complet.
Assistència a
consultes externes de l'especialitat.

7. BIBLIOGRAFIA

Bibliografia General

Braunwald, Fauci, Kasper, Hauser, Longo, Jameson. Harrison's Principles of Internal Medicine, 15th edition. McGraw-Hill, New York, 2001 (També esta en edició en castellà)
Farreras-Rozman. Medicina Interna, Doyma, Barcelona 2001
Rodés J, Guardia J. Medicina Interna. Masson, Barcelona, 1997
JL Balibrea. Cirugia. Ed Marban, 1998
Sabiston DC. Tratado de Patología Quirúrgica. McGraw Hill InterAmericana. XV Edición Española 1999.
Schwartz SI. Principios de Cirugía. Mc Graw Hill Interamericana. Octava edición española 2001.

Bibliografia específica

Aparell digestiu i pancrees:

Sleisinger MH, Fordtran JD. Gastrointestinal and liver disease. 6th e. W Saunders, Philadelphia, 1998

Fetge i vies biliars:

Sherlock S, Dooley J. Diseases of the liver and biliary system. 11^a Ed. Blackwell Sc Ltd, Oxford, 2002

J Rodés, JP Benhamou, J Bircher, N McIntyre, M Rizzetto. Tratado de Hepatología Clínica, Masson, Barcelona 2001,

Malalties sistèmiques i del aparell locomotor

8. ADRECES D'INTERNET

Bibliografía medica general

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=PubMed>

<http://www.fbjoseplaporte.org/>

Adreces específiques

Protocolos aparato digestivo:

http://www.acg.gi.org/acg-dev/physicianforum/frame_guidelines.html

Protocolos hepatologia

<http://www.aasld.org/>

Información reumatologia

<http://www.medscape.com/rheumatologyhome?pagename=rheumatology>

<http://www.internets.com/srheum.htm>